

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Директорат дошкільної та шкільної освіти

пр. Перемоги, 10 м. Київ, 01135, тел.(044)481-47-58, факс (044)481-32-87, e-mail: dps@mon.gov.ua

Перова Ю. О.,
foi+request-70166-d7b60ef1@
dostup.pravda.com.ua

За результатами розгляду запиту на отримання публічної інформації, зареєстрованого у Міністерстві освіти і науки України 10.06.2020 за № ЗПІ-П-675/0-20, щодо надання посилань на нормативно-правові акти, в яких зазначено, що батьки учнів закладів загальної середньої та дошкільної освіти державної та комунальної форм власності не можуть бути джерелом фінансування закупівлі навчально-технічних матеріалів та освітніх послуг, у межах компетенції повідомляємо.

Відповідно до статті 53 Конституції України повна загальна середня освіта є обов'язковою. Держава забезпечує доступність і безоплатність повної загальної середньої освіти в державних і комунальних навчальних закладах.

Згідно з рішенням Конституційного Суду України від 4 березня 2004 року 5-рп/2004 у справі про доступність і безоплатність освіти «безоплатність освіти як конституційна гарантія реалізації права на освіту означає можливість здобуття освіти в державних і комунальних навчальних закладах без внесення плати у будь-якій формі за освітні послуги визначених законодавством рівня, змісту, обсягу і в межах тих видів освіти, безоплатність яких передбачена частиною третьою статті 53 Конституції України. Виходячи з положень частин другої, третьої статті 53 Конституції України, за якими повна загальна середня освіта є обов'язковою і безоплатною, витрати на забезпечення навчально-виховного процесу в державних і комунальних загальноосвітніх навчальних закладах здійснюються на нормативній основі за рахунок коштів відповідних бюджетів у повному обсязі».

Рішення Конституційного Суду України є обов'язковим до виконання на території України, остаточним і не може бути оскаржене.

Відповідно до пункту 3 частини 1 статті 1 Закону України «Про освіту» (далі – Закон) безоплатна освіта – освіта, яка здобувається особою за рахунок коштів державного та/або місцевих бюджетів згідно із законодавством.

Згідно з частиною другою статті 3 Закону в Україні створюються рівні умови доступу до освіти. Ніхто не може бути обмежений у праві на здобуття освіти.

Таким чином, здобуття дітьми повної загальної середньої освіти не може бути поставлене в залежність від придбання чи не придбання батьками за їх власні кошти додаткових робочих зошитів, хрестоматій, посібників чи будь-яких інших додаткових або допоміжних ресурсів.

Будь-які форми тиску на батьків щодо сплати ними будь-яких коштів чи їх примушування до придбання робочих зошитів, підручників, посібників, хрестоматій, телевізорів, комп'ютерної техніки, проведення ремонтів у класах тощо для реалізації освітньої програми закладу освіти та досягнення учнями результатів навчання, визначених державними стандартами загальної середньої освіти, є прямим порушенням зазначених вище положень Конституції, законів України та є неприпустимими.

Згідно з частиною першою статті 26 Закону керівник закладу освіти здійснює безпосереднє управління закладом і несе відповідальність за освітню, фінансово-господарську та іншу діяльність закладу освіти. Також відповідно до частини другої статті 25 Закону контроль за фінансово-господарською діяльністю закладу освіти та недопущенням у закладах освіти привілеїв чи обмежень (дискримінації) за різними ознаками, у тому числі за ознакою майнового стану, здійснює засновник закладу освіти або уповноважена ним особа.

Відповідно до частини першої статті 79 Закону джерелами фінансування закладів освіти відповідно до законодавства можуть бути, у тому числі, добровільні внески у вигляді коштів, матеріальних цінностей, нематеріальних активів, одержаних від підприємств, установ, організацій, фізичних осіб.

Відповідно до підпункту 1 пункту «а» статті 32 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» питання управління закладами освіти, які належать територіальним громадам або передані їм, організація їх матеріально-технічного та фінансового забезпечення, віднесено до власних (самоврядних) повноважень виконавчих органів сільських, селищних, міських рад.

Згідно з частиною другою статті 78 Закону України «Про освіту» фінансування закладів, установ і організацій системи освіти здійснюється за рахунок коштів відповідних бюджетів, а також інших джерел, не заборонених законодавством.

Відповідно до статей 89 і 90 Бюджетного кодексу України видатки на фінансування комунальних закладів освіти здійснюються з обласних бюджетів, бюджетів міст обласного значення, районних бюджетів та бюджетів об'єднаних територіальних громад, що створюються згідно з законом та перспективним планом формування територій громад.

Відповідно до частини третьої статті 37 Закону України «Про повну загальну середню освіту» засновник закладу загальної середньої освіти зобов'язаний забезпечити, зокрема: утримання та розвиток заснованого ним закладу освіти, його матеріально-технічної бази на рівні, достатньому для виконання вимог державних стандартів, ліцензійних умов провадження освітньої діяльності у сфері загальної середньої освіти, вимог трудового

законодавства, оплати праці педагогічних та інших працівників, охорони праці, безпеки життєдіяльності, пожежної безпеки тощо.

Відповідно до статті 23 Закону України «Про освіту» держава гарантує академічну, організаційну, фінансову і кадрову автономію закладів освіти.

Статтею 59 Закону України «Про повну загальну середню освіту» визначено, що фінансова автономія закладів загальної середньої освіти в частині використання бюджетних коштів передбачає самостійне здійснення витрат у межах затверджених кошторисами обсягів, зокрема, на оплату поточних ремонтних робіт приміщень і споруд закладів загальної середньої освіти тощо.

Фінансово-господарська діяльність закладу загальної середньої освіти здійснюється на основі кошторису, що затверджується засновником з урахуванням пропозицій закладу загальної середньої освіти.

Принагідно наголошуємо, що, керуючись правовими нормами Закону України «Про благодійну діяльність та благодійні організації», батьки можуть надавати закладу освіти благодійну допомогу виключно за власною ініціативою та на добровільних засадах. Рішення про надання закладу освіти благодійної допомоги може прийматися батьками одноосібно чи колегіально.

Прийом благодійних внесків від фізичних і юридичних осіб відбувається відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 04 серпня 2000 р. № 1222 (із змінами) «Про затвердження Порядку отримання благодійних (добровільних) внесків і пожертв від юридичних та фізичних осіб бюджетними установами і закладами освіти, охорони здоров'я, соціального захисту, культури, науки, спорту та фізичного виховання для потреб їх фінансування» з обов'язковим оформленням відповідної документації та відображенням у бухгалтерському обліку.

При цьому, згідно з частиною третьою статті 30 Закону України «Про освіту» заклади освіти, що отримують публічні кошти, та їх засновники зобов'язані оприлюднювати на своїх веб-сайтах не лише кошторис і фінансовий звіт про надходження та використання всіх отриманих коштів, а й інформацію про перелік товарів, робіт і послуг, отриманих як благодійна допомога, із зазначенням їх вартості, а також про кошти, отримані з інших джерел, не заборонених законодавством.

Згідно з частиною першою статті 68 цього Закону органи управління у сфері освіти зобов'язані оприлюднювати всю публічну інформацію відповідно до вимог Законів України «Про доступ до публічної інформації» та «Про відкритість використання публічних коштів».

Водночас інформуємо, що листом від 10.08.2018 № 1/11-8477 «Про безоплатність здобуття повної загальної середньої освіти» Міністерство освіти і науки України наголосило на недопущенні примусового збирання коштів.

Т. в. о. генерального директора

Запорожець Т. М., 481 47 67

Ганна КРАСНОСТУП